Česká a světová literatura do poloviny 19. století

Mgr. J. Bělinová

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VLADISLAV VANČURA

VY_32_INOVACE_06_2_14_CJ

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Životopisné údaje a charakteristika autora

- 1891 – 1942
- Meziválečný český prozaik, dramatik a režisér
- Proslul osobitým jazykovým stylem svých děl
- Předseda Devětsilu, za okupace podporoval sebevědomí českého národa, národní hrdost, byl zastřelen 1942 za stanného práva

- Autoři této doby:
- Jaroslav Hašek, Eduard Bass, Karel Poláček, Karel Čapek

DÍLO

- Pekař Jan Marhoul laskavý a hodný pekař dává lidem na dluh, pomáhá všem. Nakonec zkrachuje a jemu nikdo nepomůže.
- Pole orná a válečná román nemá jednotný děj, ale skládá se z řady epizod
- Rozmarné léto humoristická novela
- Marketa Lazarová baladický příběh plný lásky lidí ze znepřátelených rodů
- Obrazy z dějin národa českého dílo vystavěné na historických podkladech, z původně zamýšlených šesti dílů napsal jen dva (byl zatčen gestapem) stylizované příběhy slavných osobností (Kosmas, Přemysl Otakar II., …). Začíná u praotce Čecha a končí na konci 13. stol.
- Kubula a Kuba Kubikula kniha určená dětem o medvědáři, medvědovi a medvědím strašidle.
- Jezero Ukereve- drama, děj v Africe, vyjadřuje zde myšlenky proti kolonizaci.

Rozmarné léto - ukázka

„Majore," děl abbé, „stal jste se žroutem nebo mluvkou? Chcete ukázati zuby nebo jazyk?"

„Kdybych se vyznal v řeči, mlčel bych, jako mlčíte vy, abbé," odvětil Hugo.

„Budiž, nenutím vás, abyste se ujal svého nástroje, avšak jezte!"

Kanovník poznamenal, že mu není volno, mluví-li se příliš, a Antonín nabíraje sběračkou polévku řekl: „Není vám volno? Vždyť jsme sotva počali s večeří.

„To jest," dodal obraceje větve svého kníru k abbému, „následek špatné životosprávy. Příliš přemýšlíte! Přemýšlíte i při večeři a to jest druh nepřiměřeného obžerství."

„Tak mi to promiňte," řekl kněz, „proč počínati novou hádku?"

„Proto," odpověděl plavčí mistr, „proto, že se zahubíte. Protože je vám padesát let. Protože setrváváte v špatných zvycích. Kdybych vězel pět minut po uši v své vodě, tahal byste mne ze všech sil. Nuže; smím vás aspoň napomenouti, jestliže se vy topíte v omylu daleko horším, než je voda?

„Vaše představivost," děl major, „je obludná, Antoníne. Cožpak vám tato vinná láhev připomíná Orši?"

„Ne, ne, ne. Nebo ano, ano."

Odpověz na otázky:

- Označ literární druh: lyrika – epika – drama
- Označ literární formu: próza – poezie
- Označ žánr: povídka – novela – román –
- Napiš hl. myšlenku díla:
- Kde se příběh odehrává?

Odpověz:

- Vypiš hl. postavy díla.
- Vyber si jednu z hlavních postav a stručně ji charakterizuj.
- Jazykové prostředky
- vypiš příklad archaismu……
- vypiš příklad poetismu……
- vypiš příklad přechodníku……
- vypiš příklad opačného slovosledu……
- vypiš metaforu……
- Popiš ostatní díla autora a další autory této doby.

Použitá literatura

- VANČURA, Vladislav. *Rozmarné léto*. 2. vyd. Ilustrace Adriana Kabeleová. Praha: MAŤA, 2013, 101 s. sv. 38. ISBN 978-807-2871-810.

- POLÁŠKOVÁ,T. MILOTOVÁ,D. DVOŘÁKOVÁ,Z *Literatura – přehled středoškolského učiva*. 2. vydání Třebíč: PETRA VELANOVÁ, 2010
  ISBN 80-902571-6-x